

mountoufaris@neakriti.gr
 Γράφει ο
Σταύρος Μουντουφάρης

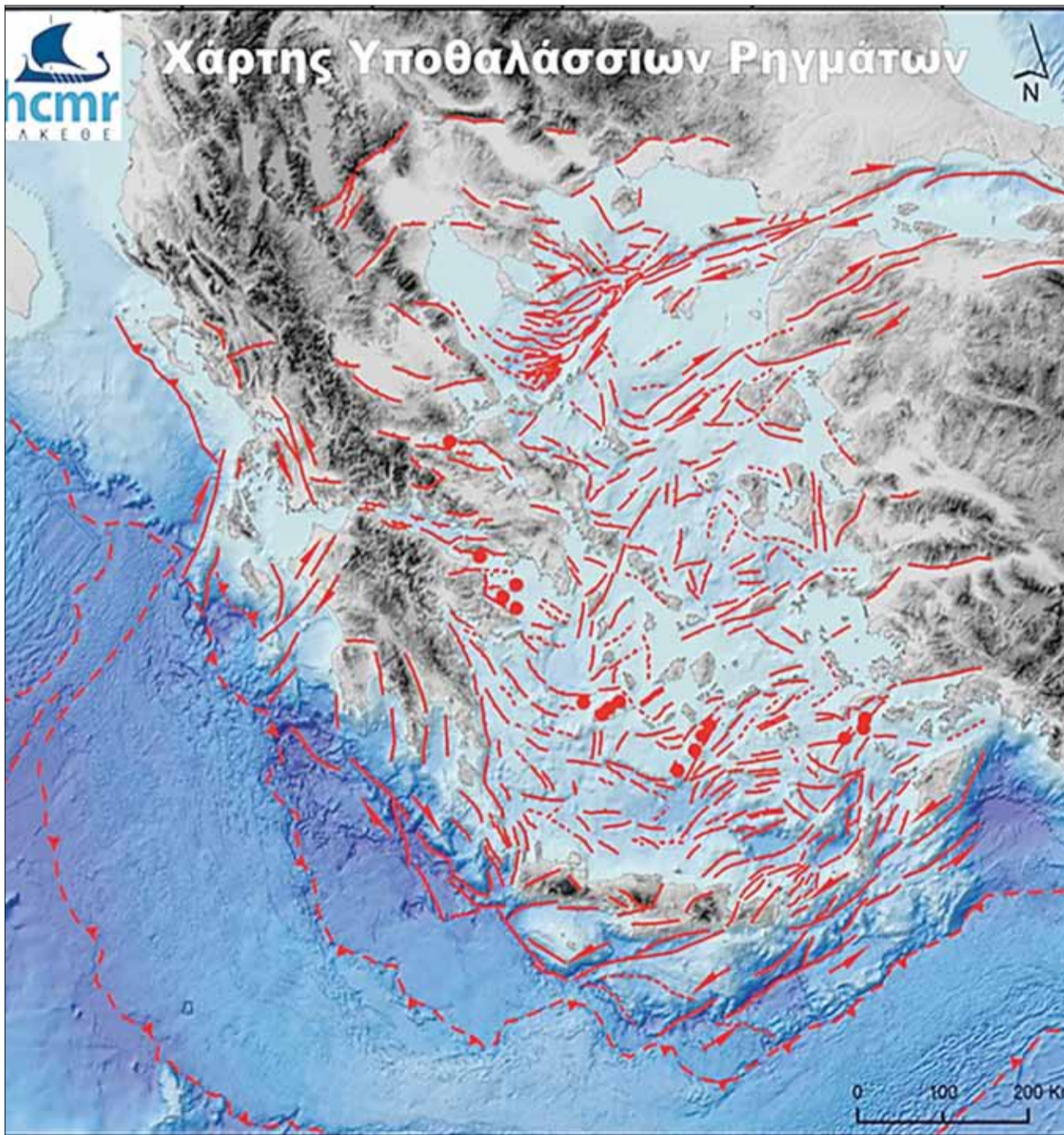
Βαθιά νερά γεμάτα μυστικά, εντυπωσιακοί τάφροι, υποβρύχια φάραγγια και υποθαλάσσια βουνά αποτελούν την κατοικία του αρχηγού των Γιγάντων, του γιου του Τάρταρου και της Γης, που απροειδοποίητα ξυπνάει από τον αιώνιο ύπνο του, αναστατώνοντας τις ζωές μας, του Εγκέλαδου. Εκεί, στα βάθη της Κρήτης, εδώ και εκατομμύρια χρόνια τρομακτικές δυνάμεις "σιμιλεύουν" το ανάγλυφο, αλλάζοντας το τοπίο στο βυθό και την ξηρά, μετακινούν το νησί μας προς την Αφρική και ψηλώνουν τα βουνά μας.

Και πλέον, μετά από δουλειά άνω των 15 χρόνων, οι επιστήμονες μπορούν να ρίξουν ένα διεισδυτικό βλέμμα στην «άβυσσο» του Αιγαίου και των κρητικών νερών, χάρη σε ένα κολοσσιαίο έργο του Ινστιτούτου Ωκεανογραφίας του Ελληνικού Κέντρου Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ), που έχει οδηγήσει στον πλέον ακριβή βυθομετρικό χάρτη, ο οποίος έχει δημιουργηθεί μέχρι σήμερα. Τα όσα βλέπουν σήμερα το φως της δημοσιότητας, αποκλειστικά από τη "Νέα Κρήτη", είναι συγκλονιστικά, αποκαλύπτοντας ένα μοναδικό κόσμο με βάθη έως 4.500 μέτρα, στις τάφρους νοτιώς της Κρήτης, σε ένα σύνθετο τοπίο που έχουν δημιουργήσει οι τεκτονικές κινήσεις της αφρικανικής και της ευρασιατικής πλάκας, καθώς η πρώτη κινείται προς το Αιγαίο και η δεύτερη καταβυθίζεται κάτω από την αφρικανική, στην περιοχή της Κρήτης, απ' όπου περνάει το γνωστό σεισμικό τόξο που συχνά-πυκνά μάς υπενθυμίζει την ύπαρξη του με σεισμικές δονήσεις. Χάρη στη λεπτομερή χαρτογράφηση της μορφολογίας του βυθού, οι επιστήμονες μπόρεσαν να αποτυπώσουν στον πλέον ακριβή χάρτη τα υποθαλάσσια αλλά και τα χερσαία ρήγματα στην Ελλάδα, με την εικόνα να είναι αποκαλυπτική για τον κίνδυνο από τον Εγκέλαδο, που μας ζώνει από παντού, χωρίς υπερβολή. Άλλωστε, όπως μας εξήγησε ο γεωλόγος-διευθυντής Ερευνών του Τομέα Θαλάσσιας Γεωλογίας του Ινστιτούτου Ωκεανογραφίας του ΕΛΚΕΘΕ, δρ. Δημήτρης Σακελλαρίου, η γνώση της ακριβούς μορφολογίας του βυθού είναι απαραίτητη για τη χαρτογράφηση των υποθαλάσσιων ρηγμάτων. Τα ίδια αυτά ρήγματα είναι εκείνα που καθορίζουν τα σημεία όπου δημιουργούνται τα ηφαίστεια στο ελληνικό ηφαιστειακό τόξο, καθώς το μάγμα που δημιουργεί τα ηφαίστεια, ανεβαίνοντας από τα βαθύτερα στρώματα της Γης, συναντά τα ρήγματα που έχουν σπάσει το φλοιό και τα χρησιμοποιεί σαν διόδους για την άνοδό του προς την επιφάνεια της Γης. Από τις έρευνες που έχουν γίνει, έχει διαπιστωθεί ότι η εμφάνιση των ηφαιστειών στο Αιγαίο Πέλαγος σχετίζεται με μεγάλες ρηγιγενείς δομές που κόβουν το φλοιό σε μεγάλο βάθος. Παράλληλα, η έρευνα του ΕΛΚΕΘΕ μπόρεσε να αναπαραστήσει το γεωγραφικό πλαίσιο της Ελλάδας στην προϊστορική περίοδο, δημιουργώντας το χάρτη των περιοχών που ήταν στεριές προϊστορικά και ιδιαίτερα στις παγετώδεις περιόδους των τελευταίων 500.000 χρόνων, όταν η στάθμη της θάλασσας ήταν μέχρι και 120 μέτρα περίπου χαμηλότερα από τη σημερινή. Επιστέγασμα αυτής της προσπάθειας είναι ο τρισδιάστατος υποθαλάσσιος χάρτης της Κρήτης, που προκαλεί εντύπωση και θαυμασμό με την ακρίβεια και βεβαίως με την εικόνα του ανάγλυφου του βυθού μας.

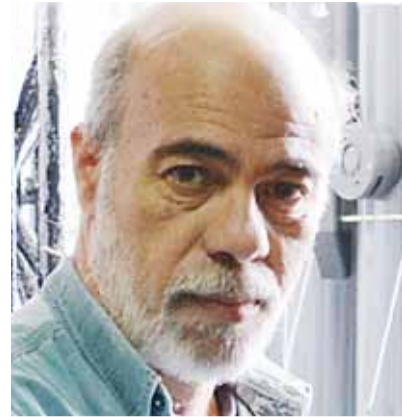
ΕΛΚΕΘΕ

Είδαν στην «άβυσσο» των κρητικών νερών

Η πρωτοποριακή, γεωλογική και μορφολογική χαρτογράφηση των βυθών που παρουσιάζει αποκλειστικά η "Νέα Κρήτη"

Στο χάρτη των υποθαλάσσιων ρηγμάτων καταγράφεται με λεπτομέρεια η γενεσιουργός αιτία των σεισμών και των παλιρροϊκών κυμάτων στην περιοχή μας. Οι σεισμοί προκαλούνται από τα ρήγματα αυτά και κυρίως εκείνα που βρίσκονται στο λεγόμενο «σεισμικό τόξο», το οποίο περνάει νότια της Κρήτης και φτάνει μέχρι τα Επτάνησα. Οι κόκκινες κουκίδες υποδηλώνουν ηφαιστειακή δράση...

Ο γεωλόγος-διευθυντής Ερευνών του Τομέα Θαλάσσιας Γεωλογίας του Ινστιτούτου Ωκεανογραφίας του ΕΛΚΕΘΕ, δρ. Δημήτρης Σακελλαρίου.

Τα όσα βλέπουν σήμερα το φως της δημοσιότητας, αποκλειστικά από τη "Νέα Κρήτη", είναι συγκλονιστικά, αποκαλύπτοντας ένα μοναδικό κόσμο με βάθη έως 4.500 μέτρα, στις τάφρους νοτιώς της Κρήτης, σε ένα σύνθετο τοπίο που έχουν δημιουργήσει οι τεκτονικές κινήσεις της αφρικανικής και της ευρασιατικής πλάκας

ΕΡΕΥΝΑ ΑΙΧΜΗΣ Το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών

Το ΕΛΚΕΘΕ είναι ο εθνικός φορέας θαλάσσιας έρευνας της Ελλάδας. Στο προσωπικό του περιλαμβάνονται ερευνητές και επιστήμονες όλων των ειδικοτήτων, που σχετίζονται με τη θαλάσσια έρευνα, εξειδικευμένοι μηχανικοί, ηλεκτρονικοί και τεχνικοί που υποστηρίζουν τον ερευνητικό εξοπλισμό και τα εργαστήρια, διοικητικοί υπάλληλοι που σπρίζουν διοικητικά τα πολυπληθή ερευνητικά προγράμματα και τέλος οι ναυτικοί των τριών ερευνητικών, ωκεανογραφικών σκαφών "Αιγείο", "Φιλία" και "Αλκυών".

Η συγκεκριμένη μελέτη, που παρουσιάζεται από τη "Νέα Κρήτη", αποτελεί ένα μέρος μόνο από τα αποτελέσματα των ερευνών ενός μικροϋπόμενου του ΕΛΚΕΘΕ του Τομέα Θαλάσσιας Γεωλογίας του Ινστιτούτου Ωκεανογραφίας. Σε αυτά συμμετέχουν ερευνητές, μηχανικοί και τεχνικοί, ενώ μεγάλο μέρος των αποτελεσμάτων προέρχεται από τη συστηματική δουλειά νέων επιστημόνων, μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψήφιων διδασκόντων. Αντίστοιχη ερευνητική δουλειά γίνεται απ' όλα τα τμήματα.

Το ΕΛΚΕΘΕ έχει καταφέρει να είναι ένα από τα πιο πετυχημένα ερευνητικά κέντρα της χώρας και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Για κάθε ένα από τα λίγα ευρώ που λαμβάνει σαν κρατική επιδότηση φέρνει άλλα τρία ευρώ, με τα οποία μπορεί να απασχολεί περισσότερους από 200 νέους επιστήμονες και τεχνικούς, να συντηρεί και να αναβαθμίζει τα ερευνητικά πλοία, τα υποβρύχια οχήματα και όλο τον ερευνητικό εξοπλισμό.